



Välkommen till Radikalt Forum!

Du läser nu årets första nummer av LUF Storstockholms medlemstidning, Radikalt Forum. Här kommer du att kunna skriva och läsa texter om politik och kultur. Radikalt Forum har givits ut sedan 1968 och från och med nu kommer vi att släppa ett nummer i månaden.

Texter och idéer kan bollas/ skickas till mig på messenger eller på mail:
intecarlstrang@gmail.com

Carl Sträng
Chefredaktör

Möt redaktionen vid frukostbordet!

Vad kan nu årets skribenter tänkas tycka om frukost? Hur kan vi koppla frukost till vårt skrivande? Föredrar vi norra eller södra Stockholm? Och vad tycker Jan Jönsson om allt detta?

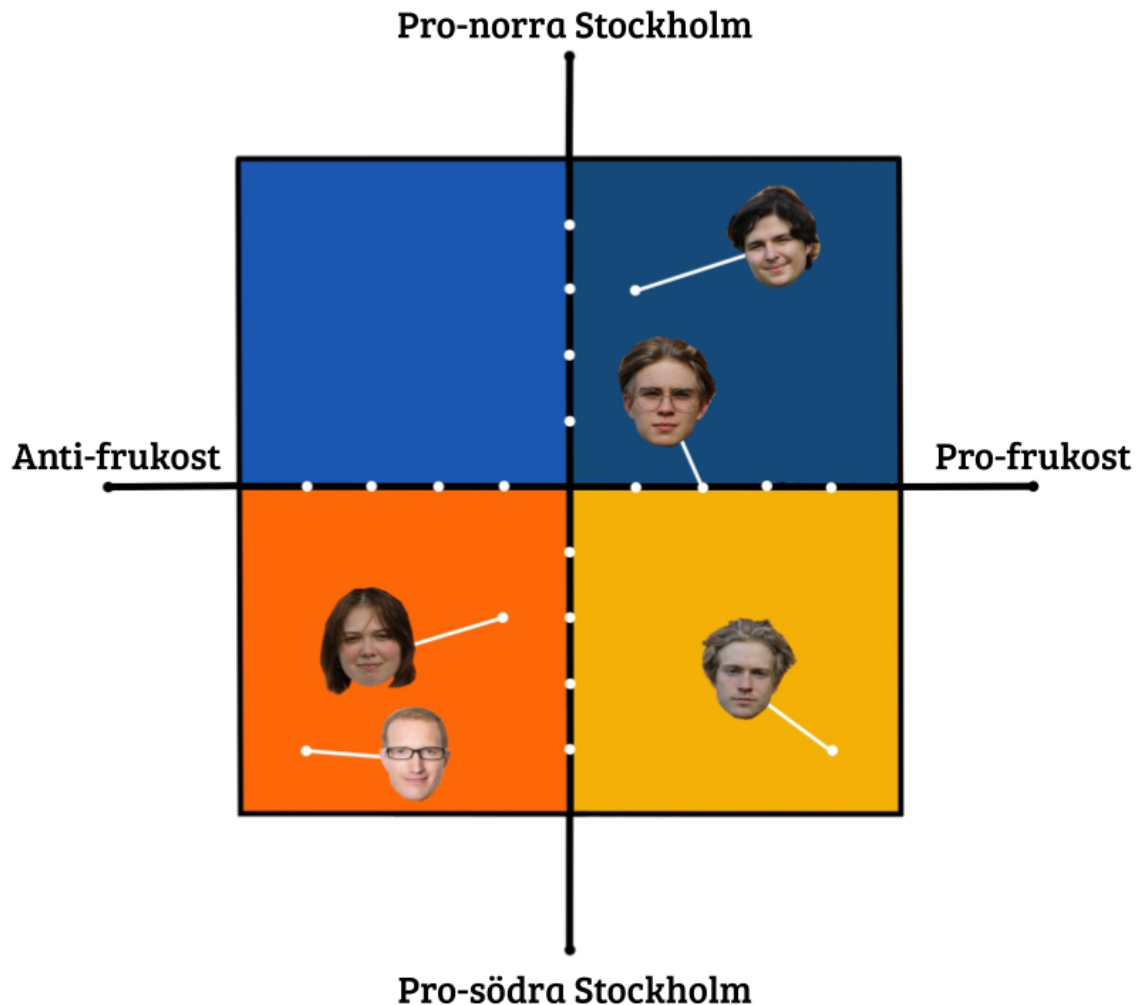
Mattei Marina: Mitt skrivande är som min frukost – (och allt annat) för att det påminner om att Nyamko borde avgå.

Emil Carlsson: Mitt skrivande är som min frukost – lite halvdan men det funkar.

Cecilia Modig: Mitt skrivande är som min frukost – meh.

Carl Sträng: Mitt skrivande är som min frukost – egentligen inte så gudomligt, men jag har intalat mig själv att det är underbart.

Nedan finner ni politiksveriges första opolitiska kompass. Vad tycker vi (och Jan) i de viktigaste frågorna?



Orkar jag vara politisk?

För ett år sedan skulle jag träffa en god väns pojkvän. Jag hade hört att han var såväl klok som vänsterradikal, så jag var nyfiken på att prata med honom. Men när jag frågade honom om ideologi så var han ointresserad av den diskussionen, med hänvisning till något slags nietzscheansk idé om att ideologier är livsförnekande. Idén, som jag inte riktigt tog till mig då, var att den som kämpar för ett ideologiskt ouppnåeligt mål slösar bort sitt liv på något man

aldrig kan uppleva. Då kontrade jag snabbt med att politik inte behöver handla om drömmar, utan att det också kan handla om att upprätthålla samhället från dag till dag, precis som vilket annat jobb som helst.

Ett år senare och helt plötsligt har jag tagit till mig hans ord. För här sitter jag på min kammare och orkar knappt med politik. Att rösta för det partiet som jag är med i skulle kunna leda till en regering

som minskar flyktingmottagandet, höjer straff, minskar biståndet och sänker Sveriges klimatambitioner rejält. Detta är raka motsatsen mot det jag engagerade mig politiskt för. Visst kan jag rösta på andra partier, såsom Centerpartiet eller Miljöpartiet, men det finns inget parti jag kan stödja helhjärtat, eller ens halvhjärtat. Så fort jag börjar tänka på våra politiska partier så känner jag att den bästa lösningen är att inte vara politisk alls.

Varför ens vara politisk från första början? Vi lever i vad som måste kallas ett bra land. Varför ska vi slösa bort vår värdefulla tid på kassa partier? Eller på några partier alls för den delen? Varför spendera kvällar på styrelsemöten när vi kan spendera dem med en god middag, goda vänner och ett gott liv?

Sedan går jag ändå på ett LUF-möte och bär där på all min cynism. Jag blir lite uttråkad av alla peppiga personer som knappt verkar ha tagit in det politiska läget. Men jag dyker ändå upp. Gång på gång igen. Jag börjar tvivla på liberalismen. Under corona har jag sett liberalismen representera våra mest amoraliska sidors intressen. Jag har sett liberalismen vara mer intresserad av vilja gå på barer mitt under corona än av att hitta på nya sätt att minska smittspridningen. Bara för att jag råkar tro på progressiva värden och en ekonomisk mittenpolitik så förväntas jag tydligen ställa upp på att konceptet "plikter" skulle vara auktoritärt. Men det

spelar ingen större roll, för faktum är att jag ändå dyker upp på möten.

Då går det upp för mig att passiviteten och cynismen inte behöver stå emot det politiska. Ingen filosofi i världen kan förändra att jag har två armar och två ben, på samma sätt som ingen filosofi lär kunna ändra att jag kommer att släpa mig till politiska möten med vilja att sprida och diskutera mina politiska idéer. Kanske är det så att vi bara är politiskt aktiva för att det är de vi är. För att vi i grunden är politiska människor som vill ha en kamp, oavsett hur kampen ser ut. Missförstå mig inte, det finns viktiga kamper att utkämpa, men kanske är det så att vi hade hittat på en kamp, även om det inte hade funnits något vettigt att slåss för.

Om vi nu, likt min kompis pojkvän, ska sikta på att vara livsbejakande, så kan jag bara fortsätta med politiken. För jag är en politisk människa och vare sig det är ett vettigt tidsfördriv eller inte så lär jag fortsätta vara det. Lika säkert som jag har två armar och två ben så lär jag fortsätta stå för att staten ska användas för att öka friheten för de som inte har någon frihet. Vad jag borde göra vet jag inte, men i vilket fall så står jag kvar.



**Chefredaktör
Carl Sträng**

My Pohl: Liberal centraliseringsiver är illiberal

Decentralisering beskrivs så här på Wikipedia "beslutsbefogenheten kryper nedåt i hierarkipyramiden och ger fler möjligheter att få sin röst hörd". Längst ner i varje pyramid finner vi individen, vilken allt beslutsfattande skulle utgå ifrån om konceptet decentralisering genomfördes fullt ut. Ett system där makten till stor del utgår från individen och som undviker överstatlighet rimmar väl med liberalismen.

Partiet Liberalerna och dess ungdomsförbund tenderar att föredra centralisering snarare än dess motsats, decentralisering. Det syns bland annat i utbildningspolitiken där Liberalerna förespråkar ett förstatligande av skolan. LSS-verksamheten är ytterligare ett område där förstatligande anförs som en lösning. Men det kanske mest uppenbara exemplet på centraliseringskramandet är Liberalernas inställning till EU där slogans som "Mer EU" användes i det senaste Europaparlamentsvalet. Liberalernas idé om "Mer EU" sträcker sig bortom EU:s centrala värden om fri rörlighet för människor, kapital och tjänster, vilka har tjänat oss väl. Bland annat omfattar den EU-politik såsom införandet av en social pelare, vilket förenklat kan beskrivas som en lagstadgad välfärdsstat i samtliga medlemsländer i unionen.

Bland motiven bakom ett mer centralt styre är strävan efter likvärdighet. Det som inte går att delegera ner till individnivå bör vara lika för alla för att främja den typiskt socialliberala

ambitionen om lika möjligheter. Men central styrning och utförande behöver inte vara den enda vägen att gå. Om vi tar exemplet med skolan så är inte ett förstatligande den enda möjliga vägen för att uppnå likvärdighet. En annan lösning skulle kunna vara att införa statliga minimikrav men i övrigt hålla dörrarna öppna för mångfald och konkurrens.

Konkurrens är sedan Adam Smith känt som en av grundpelarna för ett effektivt utnyttjande av resurser inom ekonomin. På ett liknande vis som konkurrens effektiviserar varu- och tjänstesektorn kan den gynna institutioners utveckling i form av institutionell konkurrens. Flera offentliga institutioner med liknande uppdrag uppfattas ibland som ett ineffektivt nyttjande av resurserna. Det går att hitta exempel som bekräftar detta och tyvärr är det ofta svårare att tydliggöra hur mångfald och konkurrens bidrar till att verksamheten utvecklas. En jämförelse med den kreativa förstörelse som råder på fria marknader visar dock tydligt hur utvecklingen kan påskyndas vid fri konkurrens.

Inte nog med att mångfald påskyndar utvecklingen, den kan också bidra till en ökad vertikal maktdelning, vilken ökar närheten mellan individen och beslutsfattarna. Det kan även vara trygghetsingivande att flera olika system används och utvecklas parallellt. Föreställ dig en situation där en hel sektor sätts på prov i form av att något nytt och oväntat inträffar, låt säga en

pandemi, och det enbart finns en enda statlig strategi. Sannolikheten att den håller måttet kan antas vara låg. Det blir intressant att ta del av kommande utvärderingar av hur mer centraliserade respektive decentraliserade sjukvårdssystem har klarat av coronapandemin. I en färsk rapport utgiven av Näringslivets forskningsinstitut Ratio (Mattias Lundbäck & Nils Karlson, "Myten om centralisering – Om sjukvården som ett polycentriskt system", 4/5-21) beskrivs det att en decentraliserad vård med större inslag av privat finansiering ger bättre incitament för experimenterande, samarbete och högre tillgänglighet.

Utöver praktiska fördelar så finns det ett egenvärde i möjliggörandet av olika sorters samhällen och levnadsstilar, vilket jag menar att decentralisering är en förutsättning för. Om det offentliga ska ägna sig åt verksamheter utöver upprätthållandet av lag och ordning så bör de kunna utformas och anpassas utefter lokala behov och önskemål. Vidare öppnar det upp för en utökad valfrihet då det går att välja den kommun vars verksamhet tilltalar en. Fler beslut förankrade lokalt är inte på något vis en uppmaning till mer politik, den yttersta formen av decentralism är fortfarande att överlåta all makt åt individen. Exempelvis blir beslut tagna över huvudet på individen inte mer

acceptabla för att de sker på kommunal nivå istället för på regional eller statlig. Däremot så är sannolikheten att politikerna i ens närområde delar problembeskrivningen och synen på eventuella lösningar större än att några någonstans långt borta skulle göra det.

Givetvis finns det praktiska invändningar mot långtgående decentraliseringar och på vissa områden är centrala lösningar nödvändiga. Stordriftsfördelar och vad som är lämplig storlek på olika verksamheter måste tas hänsyn till. Men principen om decentralisering är värd att värna och jag ser gärna att den sprider sig vidare från Liberalernas ekonomiska politik till övriga politiska områden.



My Pohl
Ledamot CUF Storstockholms
distriktsstyrelse
Bild: Privat

Liberalerna behövs efter ett år av distansundervisning

Ett år av distansundervisning, ett år av förlorade kunskaper. Normalt brukar ett skolår vara fyllt av nya kunskaper, både vad det gäller faktakunskaper men också kunskaper från det sociala sammanhanget. När jag tittar tillbaka på det senaste skolåret, mitt sista år på gymnasiet, är det med fasa och sorg: vad har jag lärt mig egentligen? "Inte mycket" är svaret på den frågan, om du undrar. I hela landet finns det ungdomar som känner samma sak: Ungdomar som tappat motivationen för studierna, som känner att det förlorat sitt syfte och att hoppet om framtiden helt enkelt är ute. Trots detta har regeringen och Anna Ekström aldrig varit så handlingsförlamade som nu. Då borde det vara dags för Liberalerna att ta över taktpinnen, göra något åt detta debacle och rädda den svenska skolan en gång för alla. De forna tungviktarna inom kunskapsbaserad skola skulle kunna rädda Liberalerna från ett valfiasko, men inte ett ljud hörs. Istället ser man på när regeringen ställer in Nationella proven och mörkar problemet som skapats under pandemin.

Det som stör mig mest är såklart inte regeringens hantering av detta, uppriktigt sagt vad trodde ni skulle hända? Det jag finner makabert är Liberalernas urusla hantering av denna fråga. Att vara liberal är i min mening att förstå vikten kunskap. Men inte ett ljud. Istället sitter Sabuni & Co i regeringskansliet och bråkar om hur

konserverna vi ska bli med strikta migrationspolitiska överenskommelser och allt vad det heter. Inte konstigt att väljarna inte längre ser L som partiet med starkast skolpolitik, den finns ju inte kvar. Under ett års tid har de forna tungviktarna som tog fram alliansens skolpolitik haft ett guldläge att ta tag i problematiken och med det förmodligen vända opinionssiffrorna till det positiva. Ändå har inget hänt och vi har istället backat i opinionsmätningarna.

Enligt Skolinspektionen, som granskat 225 gymnasieskolor, är den viktigaste åtgärden att skolorna, efter pandemin är över, ser till att följa upp och identifiera viktiga kunskapsstapp för att sedan erbjuda elever extra mycket stöd för att ta ikapp. Är inte det här ett jättebra vallöfte? Ett parti känt för sitt värnande om kunskapen har nu chansen att briljera och komma med ett löfte "En röst på L är en röst på en stark skola där eleverna kommer kunna återta sina kunskaper de förlorade under pandemin. Lita på oss som har varit ledande inom skolpolitik sedan 1934". Jag tror Sabuni med partiledningen underskattar hur effektivt detta hade varit.

Hur stor chans är det att få en avdankad moderat eller SD:are att rösta på L för att vi har bra migrationspolitik eller för att de taktikröstar fram en borgerlig regering? Svaret: inte så lätt. Om vi istället kollar hur gymnasieelever, de som drabbats hårdast av restriktioner och distansundervisning, röstar syns

tydliga möjligheter. En övervägande majoritet av dagens förstagångsväljare/ ungdomar identifierar sig som höger. Om liberalerna kom med ett löfte om att en röst på L är en röst på en bra och stark skola hade nog en drös av de ungdomar kanske mellan 18-25 som pluggar på högskola, universitet eller gymnasium och traditionellt sett röstar på M, C och till och med S, förmodligen röstat på L istället. Skolan påverkar ju dem och nu ska Liberalerna fixa det. L hade varit ovanför 4%-spärren på ett ögonblick. men nej. Partiet är som allt oftare tondövt och tror att taktikröster är räddningen. L måste hitta tillbaka till sin udd, De kan inte vara mellanmjölk längre, det kommer bli deras död.

Liberalerna har ett guldläge att vända den allt nedåtgående opinionstrenden men väljer att inte göra något. Att ha ett Regeringsparti som gång på gång visat att de ej bemästrar skolpolitiken borde vara ett guldläge för L. Partiet som klassiskt brukar anses ha bäst skolpolitik har nu tappat sin identitet. Att lägga tid på att locka taktikröster

och att bilda oheliga allianser har skapat ett tydligt underläge för L. När de nu har chansen att vända detta väljer det att inte agera utan binder sig istället tajtare till SD. Partiet måste hitta tillbaka till sin forna identitet och med ett val runt hörnet där skolpolitiken lär bli ett hett ämne borde L ligga betydligt bättre till i opinionsmätningarna än vad de gör. Om liberalerna återgick till skolpolitiken hade partiet, tack vare unga väljare, varit ovanför 4%-spärren på ett ögonblick. L måste hitta tillbaka till sin udd, de kan inte vara mellanmjölk längre, det kommer bli dess död.



Emil Carlsson, skribent RF

Politikens rot – Jan Jönsson

Radikalt Forum – radikalt kommer från “radix” som betyder “rot” på latin och ett forum är en mötesplats. Radikalt forum är alltså en mötesplats för att undersöka sakers rötter. I denna serie intervjuer kommer vi att prata med olika politiker för att undersöka deras politiska rötter – deras ideologier.

Denna månad har jag pratat med Stockholms socialborgarråd, Jan Jönsson. Jan sitter i Liberalernas partistyreelse där han fick uppmärksamhet som en av reservanterna mot Nyamko Sabunis linje i PS. Vad för övertygelser motiverar honom?

Hur skulle du beskriva din ideologi?

Jag skulle beskriva min som socialliberal.

Och vad betyder socialliberalism för dig?

Bra fråga!

... Om du har förmågor att klara dig själv och inte behöver något stöd av samhället, ... då ska du ha möjlighet att leva såsom du själv vill, med den du vill leva med, eller om du inte vill leva med någon alls så behöver du inte göra det heller. Om du vill leva i en båt så får du göra det. Om du vill leva i ett stort slott så får du göra det. Grunden är så att säga att klarar man sin egen försörjning – då ska inte samhället lägga sig i så himla mycket för den här

personen. Det här med olikheter är en viktig del.

Det andra är det här med det marknadsekonomiska – en tro på att om vi har en välfärd så behöver vi företagsamhet och företagsamma och innovativa människor och det kräver att vi har ett skattesystem och ett regelverk som gör att man kan driva både små och större företag.

... Den tredje biten handlar då om människor som inte har samma lycka som vi andra när de föddes ... och som behöver stöd av samhället på olika sätt. Där ska man kunna förvänta sig att man får stöd för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Målet med den liberala socialpolitiken är att uppnå maximal självständighet. Så att man helst så ska man ju kunna återgå till ett liv där man inte behöver någon myndighetsinblandning. Har man en funktionsnedsättning som är ganska grav så kanske man behöver stöd hela sitt liv. Men då ska man ha som mål att ha så hög grad av självbestämmande och självständighet som möjligt.

...

Du använder ordet självständighet som jag förstår att du placerar ganska centralt. Då undrar jag: ser du självständighet som synonymt med frihet eller inte?

Det behöver det väl inte vara? ... För det är ju klart att man kan vara väldigt självständig, men likväl kanske inte ha maximal frihet ... på grund av att man

kanske inte har någonstans att bo, eller har drabbats av någon sjukdom ... (så att) man lever självständigt och fattar självständiga beslut, men man lever ändå inte fritt som alla andra ... Det kan även vara att man har drabbats av brottslighet eller liknande. Men självständigheten är ju viktig därför att jag skulle ändå säga att den är en förutsättning för det fria livet.

Så man kan alltså se det som att självständigheten har vi alla av naturen, men friheten har vi exempelvis inte om vi är svårt sjuka eller så och att samhället behövs för att göra oss fria. Samtidigt så ska inte staten ta bort vår självständighet.

Nej, precis.

Hur blev du socialliberal? Finns det någon speciell händelse som har påverkat dig? ...

... Jag har själv funderat på det där många gånger. Alltså jag växte upp i en familj där på min mammas släkt ... alltid stått till vänster ... Min morfar var väldigt aktiv i Sveriges kommunistiska parti. ... På min pappas sida så har vi mer moderater, kristdemokrater, och bondeförbundare. ... Och jag tror att (det faktum att) jag fastnade för själva liberalismen handlade om att jag hade de här två polerna i mitt liv runt middagsbordet varenda dag. Lite av både och så att säga.

En annan viktig grej tror jag har att göra med att jag alltid har varit en ganska annorlunda person i hela mitt

liv ... Jag var väldigt duktig i skolan och i den skolan där jag gick så var attityden att man skulle vara smart men man skulle inte anstränga sig så himla mycket. Och jag har alltid pluggat väldigt mycket och jag har gjort saker utan att för den skull göra det för att få ett visst betyg. ... Jag var lite utsatt i min egendomlighet när jag var yngre och det gjorde att jag fick en stark känsla av det här att man måste ha respekt för att människor är väldigt olika och det är nog det som tilltalar mig allra mest i liberalismen – att man har alltid stått på den sida som är annorlunda och som vill gå en egen väg.

Varför är självständighet målet man ska sträva efter? Är det högsta målet att folk ska få vara sig själva?

Jag tror såhär att alternativet till självständighet det är ju att någon annan går upp och bestämmer åt dig, hur man ska vara, hur man ska klä sig och så. ... När man har genomlevt barndomen och vill ta sig vidare i livet så är min känsla att de allra flesta vill kunna bestämma sin egen väg ... och det behöver inte vara en motsättning till att exempelvis leva i en parrelation eller så. Om de som lever i den där parrelationen fortfarande har möjlighet att odla sin egen särart och fortfarande ha sina vänner och så, då tycker jag att det är en sympatisk form av att ha ett självständigt liv. Men självständigheten är viktig därför att alternativet är att någon annan, i det politiska livet – staten, går in och reglerar och tycker och tänker...

Du pratade tidigare att vi skapade en stat för att självständiga människor också ska kunna bli fria. Du sade också nu att man i en parrelation inte ska förlora sin självständighet, utan att det inte behöver finnas en motsättning där. Är det lite samma sak då – att man försöker att vinna fördelar av varandra utan att man tappar sin självständighet för det?

Ja, det är ju så att jag är vigselförrättare ... och när man läser det lagstadgade texten för vigselsakten så är det en mening som lyder: "som äkta makar är ni självständiga individer men kan hämta styrka ur er gemenskap" och (jag) tänker att det är precis det som en god parrelation bör handla om. Att man måste tillåtas vara den man var när man gick i den här relationen. ...

Om ett äktenskap ändå blir odräglig så har man full rätt att skilja sig. Borde man, åtminstone rent teoretiskt sett, få skilja sig från staten ifall det äktenskapet skulle bli för odrägligt?

(...) Ja, alltså det är klart att man har alltid möjligheten att i så fall flytta till ett annat land, men då är det ju ett problem att det alltid kommer att vara en annan stat där. Så då är det snarare en fråga om man kan tala om vilken stat kan man tolerera. Jag tror tyvärr att om människor skulle ha alternativet att säga att jag är inte en del av den här staten (...) (så skulle det) få ganska förskräckliga konsekvenser för många andra människors självständighet för att de där personerna blir ju helt

oåtkomliga för vårt rättsväsende. (...) Vi behöver ändå ha något gemensamt för att kunna ha ett samhälle där vi ändå har en någorlunda rimlig självständighet, annars riskerar ju självständigheten att bli helt frångått oss av människor som inte då respekterar vårt gemensamma regelverk och vår gemensamma välfärd.

Så man ska ha en tolerans för den som är annorlunda och det ska finnas ett utrymme för många olika personer inom staten, men den personen som vill leva utanför staten, den individens intresse får man uppoffra för gruppens intresse?

Ja, det skulle ju jag säga. (...)

I mitt ansvarsområde så finns ju gruppen hemlösa och har träffat personer som har levt i hemlöshet i över tio år och som säger att de vill leva på det här sättet. Det finns en man som jag har hälsat på med uppsökare som har haft ett sovställe under en klippavsats. (...) han (är) där under sin klippavsats för att han vill inte ha någonting med samhället att göra. Det är så långt man kan komma i att avsäga sig staten. Men (...) vid vissa tillfällen (blir han) trots allt beroende av att också ingå i samhället. För blir man sjuk. vad har man för val?

Vi brukar ju betrakta missbrukare och självmordsbenägna personer som ofria och det är därför man inte respekterar deras beslut? Men du menar att en hel del av det vi på

utsidan skulle kalla misär kan vara fritt valt?

Ja.

(...) Hittills så har din mest centrala princip att människor ska vara fria och att man ska arbeta för att bevara deras självständighet. Är det här med mänskliga rättigheter ytterligare någon princip som ligger på det eller är mänskliga rättigheter bara en omformulering av den här tidigare principen?

Jag skulle säga att mänskliga rättigheter är en (...) en konkretisering

av vad det innebär att få vara en självständig människa. (...) Om vi tar bostäder som exempel, att få ha ett eget hem är nog en väldigt viktig del. Så länge som du bor med någon som du faktiskt inte tänker bo så är du inte riktigt självständig tänker jag. (...) Om du hela tiden går runt och är rädd så har du förlorat en hel del av din rörelsefrihet och din möjlighet att få själv bestämma vad du vill göra. (...) Så jag skulle faktiskt säga att de mänskliga rättigheterna är en konkretisering av det.

Intervjuad av Carl Sträng

Liberalernas vägval är skadligt för demokratin

Somliga menar att Liberalernas nya politiska inriktning är en seger för demokratin. Att ett tätt samarbete med Sverigedemokraterna på något magiskt sätt skulle gynna den. Det är dock inget annat än ett bakslag för vår 100-åriga demokrati.

Att Nyamko Sabuni valdes till partiledare för Liberalerna var ett stort misstag för partiet. Sedan hennes tillträdande har väljarstödet ej ökat - tvärtom minskat.

Redan innan hon tillträdde var det helt klart att partiet var splittrat i frågan om samarbete med Sverigedemokraterna. Vi minns alla vilka påfrestningar som rådde mellan "Sabunisterna" och "Ullenhagarna". Tyvärr vann Sabuni-anhängarna detta val.

Nyamko Sabuni har profilerat sig i att driva frågor som inte är särskilt liberala. Som exempelvis inställningen till ett samarbete med främlingsfientliga Sverigedemokraterna. En partiledare för ett liberalt parti skall inte samarbeta med extrema partier - än mindre driva igenom deras politik.

I början av maj slöt fyra partier ihop för att driva igenom en egen migrationspolitik i Riksdagen. Dessa partier var Moderaterna, Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Liberalerna.

Förslaget handlade om att strama åt invandringen till Sverige och försvåra för flyktingar att stanna i landet av humanitära skäl. Annie Lööf summerade ihop förslaget med att dessa partier vill "begränsa den humanitära grunden som gör det lättare för barn, för fler personer som räknas in i ömmande fall och för personer med stark förankring att få uppehållstillstånd. Dels vill de kraftigt begränsa familjeåterförening, inte minst för HBTQ-personer."

Detta må låta som Sverigedemokraternas politik, samtidigt menar Sabuni att hon tvärtom driver igenom den egna politiken. Det är anmärkningsvärt att en liberal ledare stoltserar med att partiet driver igenom en gemensam linje med ett högerextremt parti.

Den före detta L-ledaren Bengt Westerberg gjorde en mycket tydlig markering mot de populistiska krafterna i valvakan 1991. Han lämnade studion när populistiska, invandrarfientliga Ny Demokratis grundare kom in i studion. Som en sann liberal lade Westerberg demokratin före sakpolitiken. Dåvarande Folkpartiet hade kunnat sitta i en regering med Ny Demokrati då inte minst en del av den ekonomiska politiken överensstämde. Det hade dock skadat demokratin. Ny Demokrati hade kunnat driva igenom sitt främlingsförakt in i benmärgen på befolkningen och därmed skulle främlingsfientligheten i Sverige bli mer påtaglig.

Nyamko Sabuni är däremot villig att kroka arm med samma politiska krafter - om än ett annat parti. Hon är beredd, liksom Moderaterna och Kristdemokraterna, att överge demokratikampen - bara för att få igenom sin politik.

Liberalernas politik är trots allt liberal. Men detta ändras nu. Frågan är dock när Liberalerna kommer kunna fortsätta kalla sig ett liberalt parti. Det gynnar inte partiet att ett litet antal opportunister i Sabunis innersta krets, driver igenom en inställning att samarbeta med ett parti grundat i den svenska nynazismen.

Ett exempel är Robert Hannah. För drygt ett år sedan var hans retorik gentemot Sverigedemokraterna helt annorlunda. När Jimmie Åkesson delade ut flygblad i Turkiet i början av förra året skrev Hannah på hans Facebooksida att det var: "Vidrigt av Sverigedemokraterna att utnyttja flyktingar för politiska jippon". Han

fortsatte att "demokratifrågor inte är Sverigedemokraternas starkaste gren". När partistyrelsen nu valt linjen för samarbete med Sverigedemokraterna var Hannah en av de som jublade allra högst och menade att "flera års ökenvandring som stödparti åt en inkompetent vänsterregering är snart över". En regering som bildades för att hålla rasismen borta från makten. Att det finns sådana personer som Robert Hannah i riksdagsgruppen är inget annat en bedrövligt. Att Liberalerna är på väg att ge upp sina mest fundamentala värderingar är farligt för demokratin och för Sverige.



Mattei Marina, skribent RF

Sagan om skolportalen

Året är 2012. Stockholms stad inleder ett arbete för att förnya och digitalisera skolornas IT-system. Man beslutar att ta fram det som vi nu kallar Skolplattformen. Tanken är att samla administration och information på ett gemensamt ställe, som ska vara samma oavsett om det gäller förskolan, grundskolan eller gymnasiet. En budget på ynka 695 miljoner kronor fastslogs, och arbetet drog igång. Nu, 9 år senare sitter vi med facit i hand; 6 års utvecklingstid, fullt med säkerhetshål, förvirrande för elever, vårdnadshavare och personalen själva. Läger man därtill en driftkostnad på ungefär 120 miljoner per år enligt kommunens egna siffror, så landar man på strax under 1,1 miljarder kronor hittills.

Jag skulle kunna ägna hela denna text åt kostnaderna, men det har redan gjorts. En snabb sökning på frasen "haveri skolplattformen" ger 170 resultat under *Nyheter*. Det jag vill dela med mig av är den frustration jag har känt över kommunens hantering och svar på den så kallade "Öppna Skolplattformen". I slutet av 2020 så tröttnade ett gäng föräldrar på appen och hemsidan. Det var för svårt att hålla reda på flera barn i systemet, och det var svårt att navigera till rätt ställe. De begär ut Skolplattformens API-dokumentation, alltså de instruktioner som finns för att kunna programmera med systemets information. Förfrågan avslås, men utan någon riktig förklaring. Där hade man kunnat tro att historien skulle ta

slut, men de kommunala tokigheterna fortsätter.

Har du någonsin tryckt på tangenten *F12* på en hemsida, och fått upp massa konstig text? Kanske har du märkt att man där kan se hemsidans struktur, och kanske ändrat någon rubrik för att skoja lite. Det är din webbläsares utvecklarverktyg, och finns i alla webbläsare. Sådana ändringar sker självklart bara för dig själv, det är inte så enkelt att hacka en hemsida. Hängde med på något av detta? Grattis! Du besitter nu mer kunskap om ämnet än Stockholms stad. För trots att utvecklarna inte fick dokumentationen, gick det utmärkt att se hur hemsidan var uppbyggd, och var informationen kom ifrån. Med några enkla textrader kunde man hämta samma information som på Skolplattformen. Inloggning med BankID krävdes fortfarande för känslig information, och allt skedde via kommunens egna IT-system. Ingenstans på vägen hamnade informationen i fel händer. Under januari i år så utvecklades "Öppna Skolplattformen" klart på några veckor, och den kunde senare lanseras i februari.

Under arbetets gång så upptäcktes ett stort antal stora säkerhetshål och problem i det bakomliggande systemet. De snälla utvecklarna rapporterade detta omgående till kommunen, men Stockholms stad svarar genom att göra allt i sin väg för att stoppa projektet utveckling, och buggarna och säkerhetsproblemen är fortfarande inte åtgärdade. När man senare hos

Utbildningsförvaltningen begär ut allmänna handlingar gällande Skolplattformen, får man buntar med onummerade papper utan ordning. I samma rum [hänger tygkassar](#) med mottot "Likvärdighet, kunskap, trygghet, samarbete". Detta fina kommunala samarbete når sin peak när Stockholms stad två dagar senare polisanmäler utvecklingarna för dataintrång. I sin motivering och bakomliggande dokument för sig kommunen med stora osanningar gällande händelseförloppet och hur tekniken fungerar. Om detta är pga inkompetens eller desperation är svårt att säga, men vi kan vara säkra på att de inte vet vad de pratar om.

Detta händelseförlopp är kanske det största beviset just nu på kommunal eller statlig inkompetens på teknikområdet. I sitt dokument [Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad](#) skriver kommunen att det har ett grundläggande förhållningssätt att "[...] lösningar byggs på gemensamma digitala plattformar, att öppna standarder används, att säkerhet och integritetsskydd säkerställs samt att data delas och är öppen." Min syn är att ingen av dessa principer uppnås i

hanteringen av "Öppna Skolplattformen". Lika självklart som att vi inte låter politiker besluta om vilket verktyg en läkare bör använda, hur en brandman snabbast släcker en eld, eller hur bilmekanikern lagar motorn, ska det vara att politiker inte lägger sig det digitala. Självklart ska beslut få tas, och jag uppmuntrar alla våra förtroendevalda att läsa på, IT och digitaliseringen utgör en allt större del av våra liv. Men om vi har en kommun som får "Hjälpsamma programmerare som gör vårt jobb gratis och täpper till säkerhetsluckor" till "digitala skurkar som stjälar mina personnummer" på några månader så tror jag att risken är stor att vi inte kommer någonstans i utvecklingen.



**Emil Rapp, Ordförande LUF
Västra Stockholm**

Bild: Privat

Corona får våra sociala pianotangenter att fastna

Hos min pappa finns en flygel från förra sekelskiftet. Instrumentet kan få en att försvinna in i en drömvärld medan ens fingrar dansar på de många tangenterna. Plötsligt blir man dock bortdragen från drömmen, då c:et ovanför nyckelhåls-c alltid fastnar.

I över ett år har vi levt i en värld som aldrig varit sig lik, och som aldrig kommer bli det igen. Människor har förlorat jobb, familj och vänner. Äldre har tvingats till ett liv i isolering, utan barnbarn och barn. Unga har gått miste om det som utlovades vara "den bästa tiden i deras liv", och i stället för att minnas picknickar och uteserveringar i kvällssolen, kommer de minnas förtvivlan över teknik som strular, möten utan människor, och längtan ut till det "normala"; samma frustration som när pianotangenten fastnar om, och om igen.

Pandemins effekter har visat sig i många former, men en av de tydligare har varit den rapporterade ökningen av psykisk ohälsa, samt psykiska besvär bland befolkningen. I en studie där 1 700 gymnasieungdomar deltog vittnade 50% om att de slutat träffa vänner i den mån som de gjorde innan. En tredjedel uppgav även att de bråkade mer med familjen än de gjort tidigare. Att sluta träffa vänner till en viss mån gör att man går miste om stora delar av det sociala spelet som är en sådan stor del av att vara ung.

Kommunikation kan fortfarande ske över sociala medier, men den kan inte bli ett perfekt substitut till den interaktion som finns i det riktiga livet. Konsekvensen av detta blir att ensamhet, oros känslor och nedstämdhet bland unga har ökat. Ensamhet har på senaste tiden visat sig vara hälsofarlig, och kan jämföras med att ha dåliga levnadsvanor. Med ensamhet ökar riskerna för hjärt-och kärlsjukdomar, stroke och demens, men risken för andra psykiska problem ökar också.

2020:s årsrapport från BRIS gör det ännu tydligare att se nedgången i det psykiska måendet bland barn och unga. Enligt statistiken ökade kontakterna med barn med 16% jämfört med 2019, och samtal om ångest med 61%, samt samtal om nedstämdhet ökade med 55%. Detta är dystra siffror som bör tas på största allvar av makthavarna.

Efter att ha läst denna dystra statistik är det lätt att känna sig liten och obetydlig; glöm inte bort att du är den viktigaste personen och att det bara finns en av dig. Därför är det viktigt att du tar hand om dig och ditt psykiska välmående. Vissa dagar kommer att kännas tuffare än andra, jag vet, men om du kan försöka på de bra dagarna, kan du vara snällare mot dig själv på de tuffare dagarna.

Lite tips från hobbypsykologen:

Underskatta inte den fysiska aktiviteten. Det behöver inte vara

något stort eller tungt, utan det räcker med att ta en kort promenad utomhus för att ge hjärnan lite omväxling och nya intryck. Studier har visat att stillasittande under längre perioder är skadligt för kroppen och kan leda till fysiska såväl som psykiska besvär. Om du däremot inte har tid eller ork för att ta dig ut på en promenad, är även en kort tur till kylskåpet eller runt huset lite då och då, mycket bättre än att bara sitta passivt.

Spela spel. Det kan vara allt från brädspel med familjen till onlinespel med vänner. Spel kan användas som ett sätt att komma bort från verkligheten en stund, men det kan även användas för att stärka sociala band och dämpa stress. Om man vill slippa brädspel med familjen, finns det ett antal digitala alternativ där man kan spela med sina vänner i stället.

Lyssna på din favoritmusik, eller upptäck nya genrer och artister. En

studie från University of Minnesota har visat att musik kan bidra till att dämpa symptom hos människor med ångest och nedstämdhet.

Ja, pandemin är ett helvete, eller en c-tangent som alltid fastnar. Nu börjar vi dock snart se ljuset i tunneln, och kanske kan vi få en sommar med picknickar och uteserveringar - så länge vi orkar hålla ut



- **Cecilia Modig, skribent
RF**

Månadens Musiktips: Tim Buckley

Jag är övertygad att du som hittat hit till musiktippet är en typisk wannabe-hipster. En sådan som älskar Södermalm, vintagekläder och 90-talsmusik. Då har du säkert lyssnat på Jeff Buckley, en riktig virtuos. Med sitt album *Grace* från 1994 blev han tillsammans med Elliott Smith en av de mest kända singer-songwriters inom folkrock. Om du gillar Jeff Buckley skulle jag vilja presentera originalet, Tim Buckley. Tim Buckley var Jeff Buckley's pappa och även om de två aldrig hade särskild mycket kontakt är Jeffs musik tydligt präglad av sin föregångare. Tim anses vara en av 1960-talets pionjärer och var verksam inom allt från Jazz och Jazz-Fusion till Psychedelia och Avant-Garde. I hans röst hörs tydliga likheter med en viss Jeff och båda hade samma

omfång på hela 6 oktaver! Om du vill vidga dina vyer tycker jag du ska kika på låtarna "Pleasant street", "phantasmagoria in two", "Strange street affair" eller varför inte "Anonymous proposition". Bli inte rädd om musiken verkar svår och invecklad, den växer på dig, det kan jag verkligen
l o v a !



- Emil C
- Bild: Getty Images

Månadens boktips: Knulp av Hermann Hesse.

Jag gör mitt bästa för att inte tänka på vad jag vill göra med mitt liv. Det känns som att inget jobb är bra nog för att viga hela sitt liv åt. Inget hem är bra nog för att slå sig ner i livet ut. Detta är vad som kallas en ungdomlig fas av sökande, men säg det inte till mig, för inget gör mig mer nervös än tanken på att mitt sökande kommer att få ett

slut. Därför är det en befrielse att läsa Hermann Hesses "Knulp".

Huvudpersonen, Knulp, är en man som i sin ungdom hade en lovande borgerlig framtid men som helt enkelt gav upp på det borgerliga livet för att istället spendera sitt liv med att vandra runt från by till by. Överallt har han vänner och bekanta som släpper in honom till

sina hem och som förundrat ser på den excentriska vandraren. Knulp och hans vänner tycks aldrig helt förstå varandra, men lyckligtvis för läsaren så får vi båda perspektiven. Jag känner mig både som den kringströvande vandraren och som hans välanpassade vänner. Så för mig som läsare så hålls hela tiden båda dörrar öppna för vem jag är och för vem jag kommer att bli.

Den stora frågan är om Knulp har uppnått något med sin alternativa livsstil eller om det hela var ett misstag av honom. Går den ofrihet som följer med det borgerliga livet att undfly, eller dyker den upp var man än hamnar i

världen? Boken resonerar mycket fram och tillbaka kring detta och det är inte förrän de sista sidorna som läsaren erbjuds något som liknar ett svar.

Knulp är inte en svåråtkomlig eller krånglig bok. Man måste inte vara särskilt filosofisk för att kunna ta till sig bokens innehåll. Dessutom är det en kort bok, på strax över 100 sidor. Knulp kanske inte förändrade mitt liv, men det var en behaglig läsning, för jag respekterade boken och än viktigare, boken respekterade mig.

- **Carl Sträng**



Den knasiga satirbilden ovan är producerad av Emil Rapp. Han har tidigare lagt upp knasig satir på Steget Efter på sitt twitterkonto (@rappemil).